

Vrienden Dienst - digitaal Jaargang 4, Nummer: 40

Lezing Arjan den Boer over de TEE volgeboekt

Op 20 oktober staat de lezing van Arjan den Boer over de TEE gepland. Als gevolg van de recent bekend gemaakte maatregelen i.v.m. de corona maatregelen, is het maximale aantal bezoekers door de overheid op 30 deelnemers gesteld. Dat aantal is al bereikt dus eventueel nog binnen komende aanmeldingen kunnen helaas niet worden gehonoreerd. De lezing vindt plaats in de Bedrijfschool van het Spoorwegmuseum.

We proberen bij verdere belangstelling, i.o.m. de spreker, een tweede bijeenkomst te organiseren. De 'overtekenaars' worden overgeboekt, nieuwe belangstellenden zijn welkom. Nadere berichten volgen.

Algemene Leden Vergadering, 31 okt. 2020

[Hier kunt u de ALV 2020 live bijwonen!](#)

Om dezelfde reden als bij de TEE-lezing op 20 oktober, geldt ook voor onze jaarlijkse ALV, nu op 31 okt., een maximum aantal bezoekers van 30 deelnemers. Zeker nu op het moment van het schrijven van dit bericht het aantal besmettingen dagelijks stijgt. Zoals ook op de website is aangekondigd, bestaat de mogelijkheid de vergadering thuis te volgen. *Dat kan via bovenvermelde link.*

De link is een kwartier voor de vergadering actief.

De vergaderstukken zijn via onze website te lezen en zijn uiteraard ook te downloaden en/of te printen.

Het programma voor die zaterdag, 31 oktober is nu:

Ledenvergadering (10.00 u - 12.15 u), pauze (12.10 u - 13.15 u); preview documentaire 'Bestemming station Zeist' (13.15 u - 14.30 u). Een beschrijving hiervan is te vinden op onze website bij de aankondiging van de ALV.

Middagprogramma

Via ons contact met het museum is het mogelijk geworden de Vrienden aansluitend aan de ledenvergadering de 'preview' aan te bieden van de 'Documentaire 'Bestemming: Station Zeist'. De makers van deze documentaire, de Zeistenaren Kees Kort en Pieter Veraart, stapten in de trein bij het verdwenen Utrechtse Buurtstation en maakten opnieuw de reis via Bilthoven naar Station Zeist. Onderweg vertellen historici en anderen met kennis van zaken omtrent de oude spoorlijn over de geschiedenis van de lijn en de oude stations die langs die lijn lagen. Met oude foto's wordt een beeld geschetst van het reizen per trein op dit traject aan het begin van de twintigste eeuw. De documentaire is een filmverslag van deze reis met oude en nieuwe beelden én met verhalen over een verdwenen route tussen Utrecht en Zeist.

Vriendenrit 14 november 2020

De corona perikelen achtsevolgen ons ook bij de organisatie van de Vriendenrit, gepland op 14 november aanstaande. Zoals bekend was het de bedoeling dit keer te gaan rijden met twee elektrische stroomlijn museum-treinstellen (treinstel met '46 273 en mat '54 tweetje 386) met daar extra bij het vierrijtuigstel 766 van de Stichting Hondkep. Een qua samenstelling, natuurlijk historische stroomlijntrein, zoals we die in de vorige eeuw misschien wel dagelijks hebben kunnen zien rijden. Zou het aantal belangstellenden in de trein misschien geen probleem zijn (zelfs met eventueel 'anderhalve' meter afstand en mondkapjes), het zijn de plannen fotostops geweest waar de organisatie van de rit toch wel zorgen bij had.

Niet onbruikbaar is een opeenhoping van enthousiaste fotografen die niet alleen uit de trein zullen komen maar ook massaal op de perrons zullen staan. Bijzondere trein zou naar verwachting misschien nog meer belangstelling krijgen dan bij de onlangs gereden conditieritten met de museumtreintjes. Het is die groepsvorming, waar de organisatie verwacht onvoldoende regie op te kunnen hebben, hetgeen de organisatie heeft doen besluiten de rit uit stellen tot een 'veilige' datum. Deze moeilijke beslissing is in het bestuur wel-overwogen en pas na goed overleg met het Spoorwegmuseum en de Stichting Hondkep genomen. Maar zoals het spreekwoord zegt: wat in het zaai zit...

Cartoon

Cartoon van Hans Proper

De Arend onder stoom

In het weekend van 24 & 25 oktober zal "De Arend" weer over zijn breedspoor heen en weer rijden. Het zien, horen en ruiken van een werkende stoomlocomotief. Nu de temperaturen weer wat lager liggen zal dat met de ontsnappende stoomwolken weer imposant zijn.

! Een nieuwe postzegel !

Achtergrondinformatie bij beide postzegels

Er is weer een nieuwe postzegel beschikbaar en wel met de afbeelding van de jongste aanwinst voor de collectie van het museum: EI2 2133 van het type Stads Gewestelijk Materieel (SGM), plan Y, kortweg SGMm 2133. Dit stel kwam vóór de modificatie aan dit materieel in dienst als EI2 2023.

Vanaf nu verkrijgbaar in onze [Vriendentoko!](#)

Van de vorige postzegel uitgifte van juni 2020 zijn nog slechts enkele exemplaren te verkrijgen, eveneens in de Vriendentoko. Mis 'm niet in de verzameling!

Rookpaal

Het stond op de homepage van station.nl en werd genoemd in de Rookpaal Journaal. De laatste rookpaal van een NS station is geschenken aan het Spoorwegmuseum.

De stations zijn vanaf 1 oktober volledig rookvrij. De rookpaal, afkomstig van station Krommenie, is in ontvangst genomen door Peter-Paul de Winter. Het officiële persmoment, waar naast NS, ProRail en de Hartstichting ook Staatssecretaris van Volksgezondheid Blokhuis aanwezig zouden zijn, werd vanwege de aangescherpte coronamaatregelen afgeblazen. Er werd echter wel een persfoto met Peter-Paul en Arnold gemaakt; een foto die door alle media werd overgenomen.

Verlenging Tosti's Truffels Treinen

De tentoonstelling Tosti's Truffels Treinen wordt verlengd tot na de kerstvakantie! De tentoonstelling blijft tot en met 10 januari 2021 geopend. Dit betekent dat we tijdens Winter Station geen ijsbaan in de hal hebben. Hoe Winter Station wordt ingevuld wordt nog bekend gemaakt.

Foto: Marleen Stoker, Spoorwegmuseum.

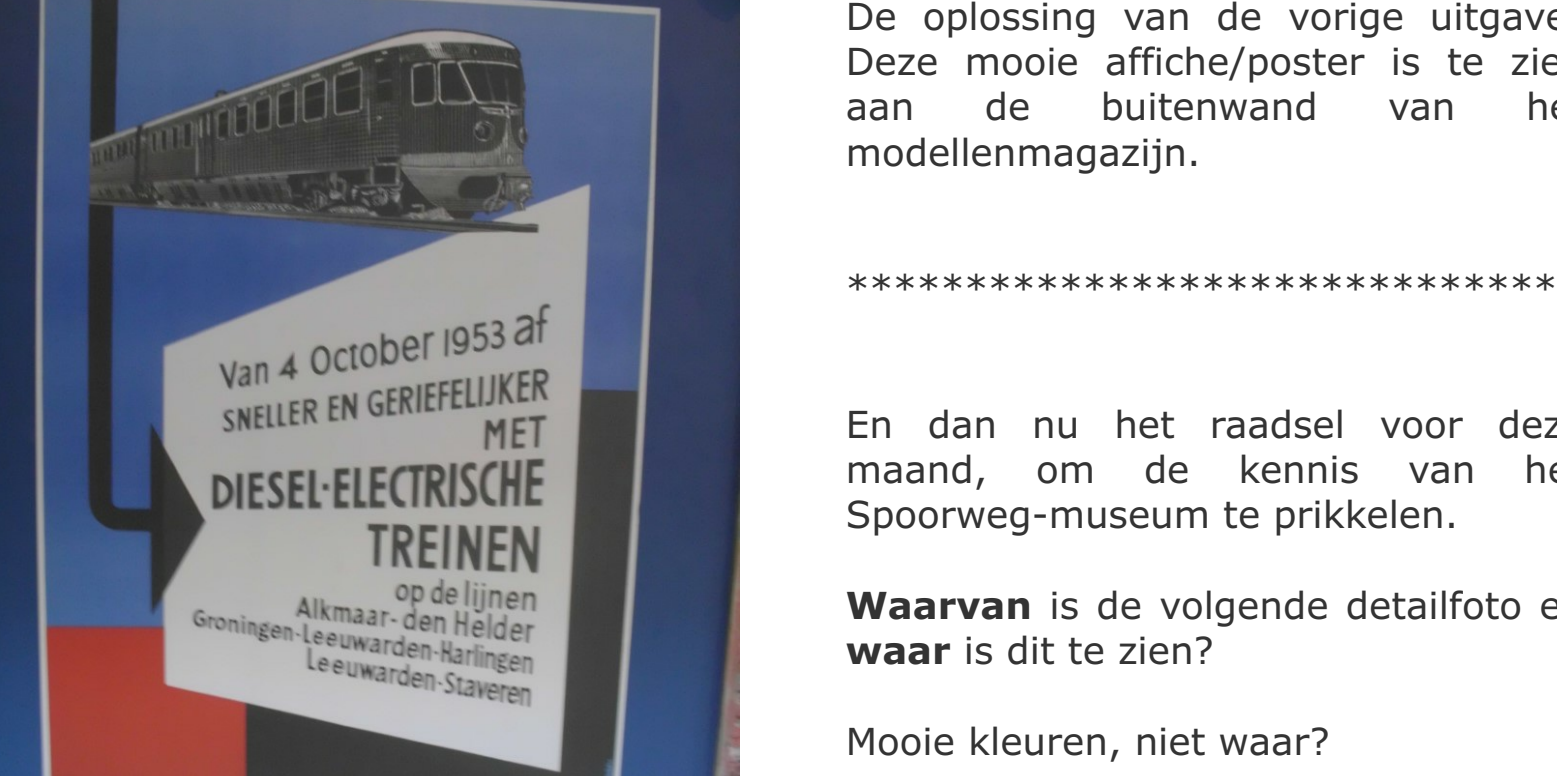
Lezing over Tosties, Truffels en Treinen door Tuur Verdonck

Op 23 september 2020 heeft Tuur Verdonck (conservator in het Spoorwegmuseum) voor een volle zaal in de Bedrijfschool een boeiend verhaal verteld voor de Vrienden die zich hadden aangemeld. Dat er dit keer 'maar' 50 gelukkigen aanwezig konden zijn had alles te maken met de op dat moment geldende corona maatregelen.

Met als leiding de restauratie van "onze" RD 7659, het meest 'frisse' rijtuig van de tentoonstelling, vertelde Tuur een levendig verhaal met veel achtergrondinformatie. Het werd in de Bedrijfschool een leerzame en prettige avond. In de vroege dagen van treinen ging men graag vooraf eerst een drinken.

Zo was het ook al bij d'Eenhonderd Roe in 1839. De horeca op stations floreerde goed.

Maar er waren vaak lange pauzes in de reis, waarbij de locomotieven water en kolen moesten innemen. Voor de reizigers een gedwongen stop die dan benut werd, waar mogelijk, met een massale aanval op de stations horeca. Dat waren chaotische toestanden wat iemand op het idee bracht om in de trein al maaltijden te brengen. Dat ging eerst met het serveren vanuit de stations in de rijtuigen, die daarvoor "even" geschikt werden gemaakt, wat met hardwerkend personeel nu niet direct ideaal was. Zo kwam de volgende stap om speciale rijtuigen voor het dineren te construeren.

De Tsaar van Rusland komt rond 1851 de eer toe als eerste in zijn eigen trein in zijn eigen rijk te hebben. Om te slapen; te vergaderen en te dineren. Iets wat voor de gewone reiziger niet mogelijk was. Die mogelijkheid kwam wel tot stand, let wel voor de Welgestelden, in het toen "Land van de onbegrensde mogelijkheden", de VS waar Georg Pullman een belangrijke rol vervulde.

(De Oornt velle, 1883).

Tuur toonde weer mooie foto's van rijtuigen met soms rijkgedecoreerde plafonds en pluche zetels. Hij vertelde ook over het organiseren van de tentoonstelling en de daarmee samenhangende bijzonderheden en natuurlijk over de rijtuigen. Bijvoorbeeld over het panoramarijtuig van de "Rheingold", de TEE met zijn zeer ruime keuken; de keukens over 2 verdiepingen met de koks boven en de bordenwassers onder Over het Mitropa-rijtuig vertelde Tuur dat deze organisatie in Duitsland al sinds 1920 actief was met diensten op de rails.

Het was een goed verteld en levendig verhaal, met een dankwoord aan Tuur van onze secretaris Peter van de Vlist. Tenslotte was er de mogelijkheid tot een bezoek aan de rijtuigen. De tentoonstelling is verlengd tot en met 10 januari 2021.

In de Vriendendienst die in november verschijnt zal een uitgebreid verslag worden geplaatst.

Treinen moeten rollen

Op een maandag (de dag dat het museum is gesloten voor publiek) is de Technische Dienst de hele dag in Wereld 3 bezig geweest met het verrollen van de geleende rijtuigen in de tentoonstelling. Dit verrollen moet gebeuren om ervoor te zorgen dat die geleende rijtuigen rolvaardig blijven. Het werk betekent concreet dat alle rijtuigen over een bepaalde afstand verreden moesten worden en dat er dan dus rangeerbewegingen in de museumhal moesten plaats vinden. Dit duurde de gehele dag. Het gebeurde met de heftruck en de hoogwerker.

Hoe met schilderwerk het museummaterieel wordt geconserveerd

Al langere tijd is het museum op zoek naar manieren om de collectie beter te conserveren. Ook bij het onderhoud van de stoomlocomotieven zijn we hier mee bezig. In dit kader is het museum in contact gekomen met Unicoatings. Unicoatings heeft een product met de naam UC2K ontwikkeld dat geschikt is om als coating te dienen voor diverse onderdelen van de stoomlocomotieven en om ze te beschermen tegen vocht en (zweet)handen.

De firma werd gevraagd of het mogelijk is dat de vrijwilligers van het museum het UC2K product gebruiken voor het conserveren van diverse delen van de locomotieven. Hierop werd positief gereageerd. Voorwaarde was wel dat de vrijwilligers die met het product gaan werken een trainingssessie gaan bijwonen van Unicoatings.

Recentelijk was het zover. Na een eerste uur waarin de mensen van Unicoatings vertelden over hun product was het tijd voor de praktijk. Bij de "Blikken Tinus", de HJSM stoomlocomotief met het NS-nummer 2104, werd uitleg gegeven over de correcte samenwerking met het product en waar op te letten tijdens het aanbrengen van de coating. Vervolgens werden de koppelstukken van de lok behandeld. Na afloop van de praktijk demonstratie is er een rondje door het museum gemaakt langs de te behandelende locomotieven. Hierbij werden diverse tips uitgewisseld over de optimale manier om het middel UC2K aan te brengen.

Er wordt nu een planning gemaakt aan de hand waarvan de vrijwilligers de komende tijd diverse locomotieven zullen conserveren. Er is veel werk aan de winkel!

Stalen monsters

Het is definitief: "Stalen Monsters" krijgt dit jaar nog een grote onderhoudsbeurt en belevingsupgrade! Hiervoor is Wereld 3 gesloten voor publiek in de periode van maandag 2 november t/m maandag 7 december 2020.

Het technisch onderhoud heeft als doel om de belevingsrit de komende vijf jaar zonder grote storingen te laten draaien. Leuk om daarbij te vertellen is dat het inspectieteam positief verrast was over de staat van de attractie in verhouding tot de leeftijd en dat alle credits hiervoor op het conto van de eigen technische dienst werden geschreven. Hulde dus aan de Technische Dienst van het museum.

Dit heeft er indirect toe geleid dat er ruimte overbleef voor een "belevingsupgrade". De focus ligt hierbij op het verduidelijken van de verhaallijn: "werken bij het spoor", omdat het overgrote deel van de bezoekers deze niet of onvoldoende herkent. De meest in het oog springende vernieuwingen zullen zijn bij de entree van de zolder, de ruimte tussen de zolder en de rit, en de verlichting en de diverse effecten gedurende de rit zelf. De belevingsaanpassingen zullen duidelijk zichtbaar zijn voor de bezoekers en de staf is enthousiast dat dit in deze tijd kan worden gerealiseerd!

De Karel

Er was bezoek in het Spoorwegmuseum van een tot nu toe onbekende treinset genaamd "De Karel". Een plan V5, in eigendom van de Karel Foundation: treinstel 466 uit 1970. Knaflrood met versieringen. De eigenaars hebben dit treinstel weer helemaal opgeknapt en rijvaardig gemaakt. Het is te huur voor groepsritten, waarbij de opbrengst naar het KWF gaat ten behoeve van de kankerbestrijding. Dit was een van de eerste ritten naar de restauratie. Het betrof een rit voor de jonge Kevin Filipsen uit Deurne die via de "Make a Wish Foundation" deze tocht werd aangeboden. Het betrof een bezoek aan het Spoorwegmuseum en aan de werkplaats Amersfoort.

Nieuwe kopfoto gewenst voor 2021

Nog even een herhaling van ons verzoek voor een nieuwe kopfoto die de VriendenDienst-digitaal in 2021 zal gaan versieren. Wij hebben al enkele suggesties gekregen en verwachten er toch nog wel een paar méér.... De vereisten zijn: in kleur, "liggend" formaat en de foto moet uiteraard Spoorwegmuseum-gerelateerd zijn.

Het raadsel

De oplossing van de vorige uitgave: Deze mooie affiche/poster is te zien aan de buitenwand van het modellenmagazijn.

*****

En dan nu het raadsel voor deze maand, om de kennis van het Spoorweg-museum te prikkelen.

waarvan is de volgende detailfoto en **waar** is dit te zien?

Mooie kleuren, niet waar?

Bidragers?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendensnm.nl
editor@vriendensnm.nl

www.vriendensnm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Layout: Piet Meijer
Kopfoto: Peter van der Vlist

Facebook Website Twitter

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}.

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden.

U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen.

Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendensnm.nl toe aan uw adresboek.